

Inserati se sprejemajo in veljajo tristoletna petit-vrsta:

8 kr. če se tiska enkrat,
12 " " " " dvakrat,
15 " " " " trikrat.

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na velikem trgu h. št. 9, II. nadstropje.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani veljajo:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
Za pol leta . . . 5 " — " "
Za četrta leta . . . 2 " 50 "

V administraciji veljajo:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
Za pol leta . . . 4 " 20 "
Za četrta leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan veljajo 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na velikem trgu h. št. 9, v II. nadstropju.

Izhaja po trikrat na teden, sicer: v torek, četrtek in soboto.

Priloge za cesarjev sprejem.

Razglas.

Spomin šeststoletnega združenja kranjske dežele s presvitlo Habsburško dinastijo se bode na Kranjskem slovesno obhajal od srede 11. julija do ponedeljeka 16. julija t. l.

Njihovo Veličanstvo naš preljubljeni cesar Franc Josip I. bode v teh dneh s svojo Najvišjo navzočnostjo našo deželo osrečil.

Slavnost se vrši po sledečem vspredu:

V sredo 11. julija:

Popoludne ob 3^{3/4} uri prestopi cesar kranjsko mejo pri Trebovljah ter dojde ob 5 v Ljubljano.

Sprejem na Ljubljanskem kolodvoru po deželni odboru, mestnem zastopu Ljubljanskem itd.

Sprevod v mesto po Dunajski cesti, Schelenburgovih ulicah in Kongresnem trgu do deželne hiše. Po vsem potu so ob obeh straneh postavljena razna društva in učenci srednjih šol.

Ob 8. uri zvečer **bakljada in serenada.**

Bakljada se premika od cesar Jožefovega trga skozi Vodnikove ulice, šolski drevored, čez Frančiškanski most, Marijin trg, Slonove in Franc Jožefove ulice, po Tržaški cesti, skozi Knafove ulice, Schelenburgove ulice in Kongresni trg pred deželno hišo.

Serenada na Kongresnem trgu: 1. Godba. 2. Kantata, poje čitalniški pevski zbor. 3. „Mein Oesterreich“, poje filharmoničnega društva moški zbor. 4. Godba.

V četrtek 12. julija:

Zjutraj ob 8. uri **velika maša** v stolni cerkvi. Cesar se popelje v cerkev čez Kongresni trg, Gledališke ulice, Marijin trg, Frančiškanski most, Špitalske ulice, Mestni trg pred škofijo, kjer pri velikih cerkvenih vratih vstopi.

V cerkev smejo razven dostojanstvenikov, deželni poslancev, mestnih odbornikov itd. vstopiti le tisti, ki imajo vstopnice od stolnega župnijskega urada.

Ob 10. uri se na Najvišjem dvoru v deželni hiši **kranjski deželni zbor pokloni** Nj. Veličanstvu. Potem se bodo predstavljali dvorni dostojanstveniki, duhovščina, vojaštvo, uradi itd.

Kmetijska razstava se popoludne odpre. **Ljudska veselica** na travnikih pod Turnom (Tivoli) se začne ob 3. uri.

Zvečer ob 8. uri **predstava in koncert** v deželni gledališči. Vstop je dovoljen le od deželnega odbora povabljenim gospodom in gospem.

Razsvitljava mesta.

V petek 13. julija:

Zjutraj ob 7. uri: **Pregled garnizije.**

Ob 8. uri se odpre **razstava** pra- in kul-

turno-zgodovinskih predmetov, domače industrije in ženskih ročnih del v realkinem poslopju.

Ob 10. uri dopoludne: **Občne avdijence.**

Ob 1. uri popoludne: **Najvišja ogledovanja.**

Ob 4. uri: **Slavnostno streljanje** na strelišči.

Ljudska veselica pod Turnom (Tivoli). Po prihodu **cesarjevem** sprevod kmetijskih banderij, društev, občinskih deputacij, skupin, predstavljajočih poljedelstvo, vinorejo, rudarstvo, lov, ribarstvo itd. pred Njegovim Veličanstvom.

Zvečer ob 9. uri: **Umeteljni ogenj** pri ljudski veselici.

V soboto 14. julija:

Ob 6. uri zjutraj: **Najvišje nadzorovanje vojaštva.**

Ob 10. uri dopoludne: **Uložitev temeljnega kamna za Rudolfinum.** Društva se zbirajo ob 9. uri na Kongresnem trgu in se premikajo skozi Schelenburgove in Knafove ulice do slavnostnega prostora. Vstop na slavnostne tribune je le proti vstopnicam dovoljen.

Pri uložitvi temeljnega kamna poje čitalniški pevski zbor in moški zbor filharmoničnega društva.

Potem **Najvišja ogledovanja.**

Pri **ljudski veselici** pod Turnom (Tivoli) ob 5. uri koncert narodnih pevskih zborov.

V nedeljo 15. julija:

Ljubljana-Idrija-Postojna-Ljubljana.

Zjutraj ob 6. uri: Vožnja cesarja skozi **Dolenji Logatec** v Idrijo. Prihod zjutraj ob 9^{3/4} uri: Ogled rudarije. Ob 11^{3/4} uri: Skozi Logatec v **Postojno**. Prihod popoludne ob 3^{1/4} uri: **Najvišje ogledovanje.** Popoludne ob 5^{1/2} uri: Povrat v **Ljubljano**.

Prihod zvečer ob 7^{1/4} uri.

V Ljubljani ob 10. uri zvečer **konec ljudske veselice.**

V ponedeljek 16. julija:

Ljubljana-Kamnik-Kranj-Begunje-Bled.

Zjutraj ob 7. uri: Vožnja v **Kamnik**. **Najvišje ogledovanje.**

Dopoludne ob 11. uri: Nadaljevanje pota skozi **Cerklje** v **Kranj**. Prihod ob 1^{1/4} uri: **Najvišje ogledovanje.**

Popoludne ob 1^{3/4} uri: Skozi Radovljico-Lesce v **Begunje**. **Najvišje ogledovanje.**

Ob 3^{1/2} uri: Na **Bled**. Prihod ob 5. uri.

Zvečer ob 9. uri: **Veselica na jezeru.**

V torek 17. julija:

Na **Bledu**. Zjutraj ob 5^{1/2} uri: Odpotovanje skozi **Terbiž**.

Natančnejši načrti za posamezne slavnostne dneve se bodo posebej razglašali.

Ljubljana, 6. julija 1883.

Kranjski deželni odbor.

Zaljšanje mesta.

Kamorkoli človek pogleda po beli Ljubljani, povsod delajo velikanske priloge, da bi cesarja dostojno sprejeli ter mu že po vnanjem pokazali, da so mu zvesto vdani prebivalci slovenski. Predolgo bi bilo, ko bi hotli omenjati vsakere posameznosti, zato se hočemo držati le glavnih reči.

Južne železnice kolodvor je, kakor večinoma ljubljanskih hiš, zunaj ves popravljen, znotraj, to je na „peronu“, pa še nič posebno okinčan. Tudi to se nam ne zdi primerno, da sta avstrijski in kranjski grb nabita na zid tam, kjer je tisti kot za „gospode“ in za „gospé“. Tem krasnejša pa je cesta od kolodvora do dunajske ceste in od te do slavoloka. Tu je na obeh straneh gosto nastavljenih rudeče in belo pobarvanih visokih prapornih drog, na katerih so prapori vihrali že v nedeljo; vsak drog ima na vrhu zelen venec. Zastav ali praporov je čvetero: avstrijski, cesarski, deželni (belo-modro-rudeči) in mestni, ki so obešeni po vrsti drug za drugim v tem redu, da jih je vseh enako. Res lepo je viditi ta „drevored“, le boljše bi bilo po naših mislih, če bi ne bili nategnili že v soboto zastav na drogove, ampak pozneje, ker se jih bo veliko pokvarilo, kakor se jih je že. Saj se bi lahko potegnile na drogove že prav zadnje ure; tudi bi bilo železi, da bi bile zastave nekoliko večje, ker z visočino niso v pravi primeri.

Med deželno bolnišnico in Tavčarjevo hišo stoji slavolok, ki bi se bil pa bolje podajal na prostejšem kraju, n. pr. koncem Mühleisenove hiše. Na sedanjem prostoru je jako nepriičen, vse je preveč stisnjeno in za vozove v sredi, kakor tudi za pešce ob straneh bode v tej tesnobi premalo prostora. Tudi bode slavolok na poti, ako bodo hotli cesar obiskati in ogledati deželno bolnišnico, ker bode težko vozove obrnili, ako ne bodo z voza stopili na sredi ceste, kar pa ne gre.

Posebno krasno zaljšajo „Zvezdo“. Okoli in okoli stojé tudi tukaj visoki mlaji, na katerih vihrajo zastave, med vsakima dvema pa je nižji drog, za raznotere grbe in manjši zastavice. Na prostoru v sredi med nunsko cerkvijo in gledališčem pa je postavljen visok steber s pozlačenim angeljem, ki v znamenje miru venec drži v rokah. Deželno gledališče je krasno okinčano z zelenimi veneci, grbi, cesarskimi, deželnimi in mestnimi zastavami in pregrinjali iz rudečega žameta pri oknih, nad katerimi se v sredi odlikuje zelena krona, ki jo bode zlasti ob razsvitljavi lepo videti, ker bode okoli nje venec plinovitih lučic v podobi zvezdic. Razun tega bode plinova razsvitljava še kazala cesarskega in deželnega orla in začetne črke presvitlega cesarja.

Veliko, in po naši misli preveč denarjev se je potrosilo za olepšavo Zvezdnega drevo-

reda. V sredi vsakterega oddelka napravili so iz raznobarvenih cvetlic krasne podobe, kakor grbe, napise, zvezde itd. Ostali prostor so ozaljšali s cipresami in grmičjem. Vse je prav krasno, toda konec bo te lepote že prvi dan. Ako je namreč res, da se cesar peljejo mimo kazine, proti Gerberjevi štacuni, se bo ljudstva vse trlo po Zvezdi, ki bode gledalo sprevid. Ko se pa vozovi obrnejo proti gledišču, se bo množica vsula na drugo stran proti gledišču, da bi tam zopet kaj videla, in živa dptša je ne bo mogla držati nazaj, hitelo bo vse vprek in pomendralo vso prej omenjeno krasoto. Ako bi bili hotli varovati Zvezdo, bi bili morali tako vkreniti, da bi bili šli vozovi od nun proti gledišču, kjer je veliko lepši in večji prostor, in bi bilo ljudstvo ostalo mirno, dokler bi se ne bilo polagoma razšlo. Po našem mnenju bi bilo zadostovalo, ko bi bili v Zvezdo postavili kake kipe, in jo z balončki lepo razsvetlili.

Primerno je okinčano tudi realkino poslopje, kjer bo videti v prvem nadstropji razstava domačih in umetnih izdelkov, pa nemška kazina, kjer so tudi napeljene cevi za plinovo razsvitljavo. Nad prvimi črkami imena cesarjevega in cesaričinega bo videti krona in pa dve zvezdi na vsaki strani in nad njimi.

Mlaji z zastavami stojé dalje na Bregu in ob Krakovskem nasipu do Gradašice, in po štirje so tudi videti na novem in Št. Jakobskem trgu.

Na mestnem trgu se odlikuje mestna hiša ali rotovž. Sprednja stran je okusno ozaljšana z zelenjem, grbi in podobami presvetlega cesarja in cesarice in z zastavami. Tudi bo ta stran razsvitljena s plinovimi lučicami v raznoterih podobah. Omenjati imamo še obeh mostov. Hradeckovega in frančiškanskega, na kterih stoje ob straneh visoki stebri z železnimi ponvimi, v kterih bode ob razsvitljavi gorela smola. Od stebra do stebra napeljan je drat, na kterih bodo viseli raznobarveni balončki. Na frančiškanskem mostu bodo tudi ob vrhu in ob obokih gorele brezštevne lampice. Tudi vhod v frančiškansko cerkev bo krasno okinčan in v četrtek zvečer obilno razsvitljen.

Izmed privatnih hiš bo posebno krasno okinčana hiša Mahrova, ki se bo tudi pri razsvitljavi odlikovala s plinovo svečavo, ki bode kazala cesarjev rek: Viribus unitis (z zedinjenimi močmi).

Pod Turnom (Tivoli) je gibanje silno živahno. Napravljenih je tam več poslopj, koč itd. V prvi vrsti je précej v voglu zgornjega kota pod gradom cesarski paviljon, lična stavba od zunaj in znotraj; ta je namenjena cesarju, da si bo od tod ogledal ljudsko veselico. Pod njim, ne predaleč od tega, je lopa za godbo, še dalje lopa za ples, na strani pa podolgasta lopa za pokušanje raznih pijač. Po tem ste še dve keglišči in — dve sicer potrebni reči, a ne gre jih v sredi ljudi postavljati, ampak na — stran, od tod tudi ime.

To so dela slavnostnega odbora, ki je dal povsod postaviti tudi veliko drogov za zastave. Razen teh je pa ves prostor med srednjo potjo in železnično progo zastavljen z lopami, kjer se bo točilo. Tudi dva „ringelspila“ z godbo sta že nastavljena, ravno tako nekaka „panorama“ s strašnimi podobami; še celó pocesten pevec (Bänkelsänger) se je priklatil, pa ne dela veliko kupčije, ker le nemški peti zna; ljudje se mu pač smejejo, ne dajo mu pa nič. Po vsem travniku je napeljan več potov.

Prav lepo napravljeno je tudi poslopje, kjer bo živinska razstava; to je ograjeno, da

se va-nj ne vidi, na sredi pa stoji lična lopica. To poslopje je ob celovski cesti na zadnjem travniku blizo Kozlerjeve pivovarne. Narejeno je prav lepó in bo okinčana z mnogimi zastavami.

Ker bodo presvitli cesar obiskali tudi novo strelišče pod Rožnikom, se tudi tam delajo priprave za okinčanje.

Vse hvale vredno pa je to, da je mestni magistrat ali marveč odsek za oplešanje mesta po vseh krajih in potih okoli Turna (Tivolija) in po vrtu, kjer so bile prej table z nemškimi ali nemško-slovenskimi napisi, dal napraviti samo slovenske. Tako je prav! Kdor pride k nam, naj vidi, da je na slovenski zemlji in v slovenskem mestu.

Naj se nam za zlo ne jemlje, če se predrznemo pri tej priliki že staro, tiho željo izreči: Naj bi se bil grozni in rogljati tlak po velikem trgu in glavni cesti malo s peskom posul. Gotovo, bilo bi vstreženo vsem, presvitlemu cesarju, došlim gostom in mestnim prebivalcem. Kaj takega nismo videli po svetu v nobenem boljšem mestu; muko večnega ropota vé le tisti, kateri je v to obsojen, da mora tú prebivati. Svesti smo si, da smo s tem željo tisučerih izrekli in zato si štejemo tudi v dolžnost.

Šeststoletnica Štajarska.

Cesar so v petek 6. t. m. obiskali trg Köflach, kjer so znamenite fužine in rudniki za železo in premog. Fužine v Pichlingu so lastnina alpske rudniške družbe (Alpine Montangesellschaft) ali prav za prav deželanske banke na Dunaji, zato je pa tudi predsednik omenjene banke, grof Wodzicki cesarja tam sprejel in jim razkazoval raznotere oddelke. V teh fužinah so se izdelovale reči za bosensko železnico, in njih fotografične podobe, ki so se cesarju predložile v razgled, so jih posebno zanimivale. Od ondot so šli v Lankoviške rudnike za premog, kjer so jih rudarji sprejeli z veliko navdušenostjo ter so vpričo cesarja z dinamitom v dveh minutah razsuli veliko steno ter pridobili premoga za 200 železniških vozov. Potrebovali so za to 4 cente dinamita in 80 kil janita, ki so ju nabasali v 60 izvrtanih lukinj.

Iz Lankovica so se peljali v konjerejnico v Pibru, kjer imajo okoli 400 konj, kterih je bila polovica na planinah, polovica pa doma. Ljudstvo se je povsod trumoma zbiralo okoli cesarja, v Viseldorfu pa jih je pozdravila Stainska godba v svoji starodavni noši, fantiča grofa Davernasa pa sta klečé cesarju izročila krasen šopek.

Pri tej priliki obiskali so cesar tudi kneza Franca Lichtensteina, očeta državnih poslancev knezov Alfreda in Alojzija Lichtensteina, ki jih je s svojima imenovanima sinovoma pričakoval na železnični postaji Deutsch-Landsberg, da jih je spremil v svoj s starinskimi zakladi krasno okinčani grad Hollenegg. Med malo južino, ki jim jo je napravila kneževa rodbina, pelo je nemško pevsko društvo Landsberško ter jim izročilo tudi neko štajarsko pesem. Ljudstvo jih je navdušeno pozdravljalo, kjer koli so se prikazali. Z občinskimi zastopi so se cesar prijazno pogovarjali, in ako je bil kdo med njimi s kako vojaško medaljo, popraševali so skrbno, pri kterem polku je služil, in kdaj pa zakaj da je bil odlikovan.

V soboto 7. t. m. obiskali so cesar moško

kaznilnico v Karlavu pa deželno blaznico v Feldhofu. Povsod so natanjko ogledali razne prostore in izrazili svojo zadovoljnost. Potem so šli v pivarno Reininghausovo in od ondot v ljudsko kuhinjo. Popoldne ob polu dveh so se jim poklonile najstarejše plemenite rodbine, ki so bile v deželi že tedaj, ko je bila združena s Habsburškimi deželami. Teh rodbin je še sedem: knezi Trauttmannsdorffi in Windisch-Grätzi, grofje Herbersteini, Trauttmannsdorffi, Wurmbbrandi in Hardeggi pa baroni Teuffenbachi. Vsi ti bili so zvečer z drugimi plemenitazi povabljeni k cesarskemu obedu. Za tem so cesar obiskali družbo rudečega križa, vseučilišče in e. k. obrtnijsko šolo, naposled pa so še ogledali konjsko dirko. V nedeljo so bile slavnosti v Gradeu dovršene in ponedeljek so se cesar odpeljali v slovenski Štajer, da tudi slovenskemu prebivalstvu dajo priliko, jim izraziti in razodeti svojo vdanost in zvestobo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. julija.

Avstrijske dežele.

Deželni zbor goriški ima sledeče poslance: za kmečke občine: Dottori, Del Torre, Mohorčič, dr. Abram, dr. J. Tonkli, dr. Al. Rojic, dr. M. Tonkli, Kovačič; za trge in mesta: Jonko, grof Coronini, dr. Maurovich, baron Depretis, baron Locatelli; — za veliko posestvo: dr. Ivančič, Povšé, Kocijančič, vitez Pajer, dr. Verzegnassi, M. Bernardelli. — Razprto tiskani pripadajo k narodni stranki ki ima toraj 10 poslancev, laška stranka pa jih ima le devet. Virilni glas kneza in nadškofa letos manjka, ker je škofija še izpraznjena.

Deželni zbor česki obravnava sedaj deželne zadeve. Nasprotnika hudo boli, da so prišli ob večino, pa čisto naravno je, da ima večina prebivalcev tudi večino v deželnem zboru. Ravno tako naravno je, da je višji deželni maršal knez Jurij Lobkovic vzet iz večine, namestnik njegov Waldert pa iz manjšine, in da je deželni maršal zbor najprej pozdravil česko, potem pa tudi nemško. Nemškim vstavovercem to pa ni šlo v glavo in sedeli so med njegovim govorom toliko časa, dokler ni pričel govoriti nemški. Tako klubovanje je pač malenkostno ter priča, da ljudje, ki tako ravna, niso zmožni za višje vzore.

V Olomuca na Marskem je zborovalo potovalno zbirališče Brnskega nemškega društva in govoril je dr. Sturm o političnem stanju. Poslanec Promber je otvoril zborovanje, ter poudarjal, da ni ga vprašanja nad narodnostnega. Pod narodno zastavo bodemo dosegli, kar hočemo doseči: Nemci morajo biti voditelji. Dr. Sturm je potem mnogo govoril, grajal sedanjo vlado in na zadnje nasvetoval prošnjo do presvitlega cesarja, da bi odpustil to ministrstvo in poklical ministre, ki bi vladali po starih in potrjenih pravilih v Avstriji. — Hm, ali so avstrijski vladarji imeli res take svetovalce, kakor je dr. Sturm. Govoril je še dr. Weeber o položaji Nemecev na Marskem, ki je rekel, nihče ne ve, kam nas bode pripeljala sedanja politiška situacija, a on vendar vladi kljubuje. Sicer je mislil, korist o tem bode imela le feudalno-klerikalna stranka.

Dva državna pravdnika. Pred porotno sodnijo v Budapešti je stal znani antisemit Istocij zarad članka „Pojudeno Ogersko“. Državni pravdnik ga je tožil, da hoče on zbuditi, oziroma širiti sovraštvo zoper jude in hujskati zoper versko družbo. Državni pravdnik je storil, kar je mogel, da bil Istocija potlačil, zavrgel je 12 porotnikov, a ugovor Istocijev zoper dva judovska porotnika ni bil postaven. Kljub temu so vendar porotniki Istocija z 10 zoper dva glasova nekrivega spoznali. Državni pravdnik je judovski Talmud v eno vrsto stavil z nauki cerkvenih očetov . . .

V drugem kraji na Ogerskem v Nyiregyhaza se vrši tožba zoper jude, ki so obdolženi, da so krščansko deklico l. l. ob velikonočnih praznikih iz verske zaslepljenosti umorili, njeno kri vlovili, in da bi občinstvo in javno mnenje ne zbegali, mrliča drugod izkopali, v obleko umorjene deklice oblekli in v vodo vrgli. — Zopet je državni pravdnik tisti, ki ima potegniti se za pravico. A sedaj je pa državni pravdnik pozabil na svojo službo in zatožence zagovarja, kakti odvetnik povabljen priče vse križem izprašuje, predsedniku v besedo sega, tako, da je več advokatov pri višji sodnji oglašilo se zoper tako ravnanje. — Kaj je nauk iz tega? Jud gospodari kristijanu, judje smejo kristijana brez noža dreti, a kristijan se ne sme oglašiti; judje vsega sveta skup držé, kakor udje železne verige, kristijani pa lezejo pod njih jarem. V zdravem lesu se črvi ne rede, a kedar les trohni, oživi se vse po lesu; dokler se kerščanske države in ljudstva zavdajo svoje vere, so jim judje pokorni, kedar pa svojo vero popuščajo, so pa v kazni izročeni judom.

Izvirni dopisi.

Iz celjskega okraja, 6. julija. (Za šeststoletnico) so mil. knez in episkop Jakob Maks izdali poseben list, ki se naj sledečo nedeljo po cerkvah bere s pridiznice. V tistem pravijo, da so že o svojem času duhovnim pastirjem naročili, naj bi vernikom razložili pomen cerkvene slovesnosti, ki smo jo obhajali pretečenega ponedeljka. Med ostalim opominjajo ljudstvo, naj bi preljubljenemu vladarju vzlasti ob času njegovega bivanja v naši sredini, dne 9.—11. t. m., vsakim mogočim načinom razodevali svojo vdanost, ljubezen in hvaležnost, — hvaležnost, saj je predobro znano, da se šteti ne dajo blagodušni in preobilni darovi, katere je očetovsko srce našega presvetlega vladarja z neutrujenim usmiljenjem leto za letom tudi po naši škofiji delilo. Pismo sklepa z željo: Bog ohrani, varuj in blagoslovi Njih e. kr. apostolsko Veličastvo in našo drago domovino!

Od Nove cerkve, 5. julija. (Svečanost habsburško) smo obhajali na podlagi programa, kakor ga je osnoval krajni šolski svet. O določenem času bila je slovesna sv. maša, katero so služili častitljivi jubilarji, preč. g. kanonik in dekan Juvančič. Izmed navzočih bodi imenovan samo gosp. general grof Mensdorf, kateri se svojim vdeleževanjem pri cerkvenih opravilih ljudstvu daje lep izgled zvestega kristijana.

Potem so se v šoli vršile na dnevnem redu stoječe tečke. O poludne bil je skupen obed pri bivšem županu, kamor se je bila med sviranjem godbe podala tudi šolska mladež pod vodstvom svojih učiteljev. Da smo v predvečer zvonili, zažigali krese in streljali, razumeva se samo ob sebi.

Nekateri naši krajani so se bili podali v Gradec, da vidijo tamošnjo slovesnost o priliki cesarjevega obiskovanja; drugi se enakim namenom spravljajo na pot v belo Ljubljano.

Iz Štajarskega, 6. julija. (Potovanje cesarjevo pa Slovence.) Naš vrli „Slov. Gospodar“ prišel je večeraj v spominj na 600letnico, ki jo naša dažela ravnokar obhaja, v praznični obliki na svitlo in ima na prvi v modrem oklepu rudeče tiskani strani mično pesmico „Cesarja naj nam Bog živi“, na drugi strani pa članek „Šeststoletnica Habsburška“. V njem omenja kratko pa jedrnat splošnjega stanja na Štajarskem, ki je bilo po vsem srečno in mirno, ker je dežela po vojskah naj manj tr-

pela in celih 114 let ni videla sovražnika. Dalje omenja vladarja cesarja Franca Jožefa I., ki je znal vse tako vravnati, da se Avstrija vidno okrepuje na podlagi vsestranske pravičnosti. Naposled govori o razmerah naroda slovenskega, kterege strastna nemško-liberalna stranka zadržuje, kjer le more, in bi mu rada slovenski jezik izdrla, ga povsod za duri potisnila in mu pot do cesarja zastavila in zaprla. Konečno primerja stanje Slovencev na Kranjskem in Štajarskem ter piše:

„Celo drugače pa bode na Kranjskem. Tukaj so Slovenci vendar enkrat sami gospodje na domačih tleh. Otrlesi so jarem nemčurski. Oni imajo sedaj svojo slovensko glavno mesto, belo Ljubljano, svoj slovenski deželni zbor in slovenski odbor, svojega slovenskega deželnega glavarja in namestnika. Vse je tam slovensko: kmet, tržan in meščan. Prvokrat tedaj pozdravi avstrijskega cesarja popolnem slovenska dežela, očiščena tujih peg in marog.

Slovenija krasna in veličastna pozdravi na Kranjskem ob konci 600letne dobe v snažnej domačej obleki, v sladkej slovenskej besedi, svojega vladarja in cesarja Franca Jožefa I. Preblagi vladar bode zavzet gledal veselje in užival hvaležnost k novemu življenju probujene slovenske dežele.

Štajerski Slovenci nismo tako srečni. Cesarjevo potovanje nima sicer javno izrečenega namena političnega, pa bode imelo političnih nasledkov. To vedó naši sovražniki in zato skušajo še dalje svet slepiti: češ, spodnji Štajer je vže ponemčen, Slovenci vže sami sebe zaničujejo, v narodni grob lezejo, Nemcem in nemškutarjem ni treba več, kakor še par motik prsti na nje vrči, da ne vstanejo. To hočejo naši sovražniki svetu še dalje kazati, da bi se Slovencev nihče več ne usmilil. Zato nas odrivajo povsod od cesarja, nam branijo narodne zastave, narodne pozdrave, slovenske nagovore!

Ne tako, dragi rojaki slovenski. Ne udajmo se! Velikoveč vzdramimo se! Hitimo od vseh strani v obližje premilostnemu cesarju Francu Jožefu! Pozdravljajmo ga povsod po stari pošteni slovenski šegi! Kažimo javno svojo vdanost, svojo hvaležnost. Naša 600letna zvestoba vladarjem iz Habsburškega roda prodre tudi enkrat, da bode priznana in spoštovana! Sramota, kdor zataji, svoj rod v tako važnih prilikah. Slava mu, ki se zanj potegne! Bog nam ohrani, Bog živi našega cesarja Franca Jožefa I.!

Iz Celja, 8. julija. Šeststoletna svečanost kat. podp. društva bila je jako lepa. Pevski zbor je rešil svojo nalogo kakor predpoldne v cerkvi, tako popoldne pri koncertu, izvrstno.

Za neizmerni trud, ki so ga imeli vsi gg. pevci s svojim neumornim g. pevovodjem pri brezštevilnih vajah — bodi vsem prisrčna zahvala. To zahvalo njim je priznalo tudi navzoče sl. občinstvo.

Včg. Ivan Krušič, e. k. gimn. profesor nas je s svojim jedernatim, prisrčnim slavnostnim govorom v sree razveselil. Enako hvalno priznanje sta si zaslužila g. Ivan Gabršek, ki je vrlo dobro prednašal od gosp. M. Žolgarja zloženi slavospev, in pa Anika Planinšek, ki je tako ljubko deklamovala „Sanje cesarja Rudolfa“.

Navadno se obnašajo vsi zbori kat. podp. društva prav dobro; a tolike navdušenosti, kakor danes, še nisem tukaj opazil nobenkrat.

Pa vsaj je danes veljala vsa slavnost našemu predobrotljivemu vladarju Frančišku Jožefu I.

Iz Istre, 6. julija. (Pogled na letošnje deželnozbornske volitve.) V novi deželni zbor v Poreču izvoljenih je zraven 25 Lahov le 5 Hrvatov. Pogledši v statistiko mora se nam to razmerje poslancev čudno viditi, ker je v Istri (izven Trsta in tržaške okolice) nad dve tretjini Slovencev in Hrvatov in le pičla tretjina Lahov.

Kdor pa pozná vse razmere tukajšne, se tako majhnemu številu slovansko-narodnih poslancev ne bo čudil. Že poslaniški sedeži so tukaj tako razdeljeni, da Slovani nikdar ne morejo priti do krmila. Slovenci in Hrvati so vsi poljedelci, raztreseni po vaseh cele Istre, le mestica v Liburniji, posebno Kastva, ponasaajo se s hrvatskim mišljenjem. Lah pa so vsi v mesticah, na deželi pa je le v vsakem večjem kraju po eden, dva karnijela, ki pa večidel nimajo družega posla, nego ubogemu kmetu za oderuške obresti posojevati denarje, in ob času volitve peljati ga na volišče, da kot suženj svoj glas oddá za italijana, za kterege mu ukaže karnijel. Veliko posestva je v rokah italijanov ali poitalijanencev.

Dve tretjini Slovanov imate voliti 12 poslancev; mesta, ki so (izven Liburnskih) v rokah lahonov, volijo 11 poslancev; veliko posestvo, ki je tudi lahonsko, voli 5 poslancev; in trgovinska kamora v Rovinju (tudi lahonska), voli 2 poslanca. Toraj ako bi Slovani zmagali z vsemi svojimi kandidati, kjer se smejo predrzniti jih postaviti, bi imeli še le 13 poslancev (12 kmetskih in 1 iz Liburnskih mest) proti 17 lahonskim, ki so Lahom povse zagotovljeni. A tudi v kmetskih občinah zmagali so le s štirimi poslanci, ker so lahoni tako pritiskali na volilce, da v drugih deželah o takem pritisku še pojma nimajo. Istrijskega kmeta tarejo zaporedoma slabe letine, karnijeli in mestni trgovčiči so skoristili njegovo nevoljo in si ga podjarmili dušno in materijelno. Ker je v Istri splošnja navada, da umirajoč oče razdeli svojo zemljo med vse sinove, zato premožnih kmetov skoraj več ni, ki bi bili samostalni, in ki bi v slabi letini mogli pomagati kteremu sosedu.

Vse posestvo je razdrobljeno in se še zmiraj razdrobljuje, in kmetič zato v najmanjši potrebi ne upa pomoči od sosedu, ampak teči mora k pijavki v mesto, kjer dobi denarjev, za ktere zastavi svoje premoženje in proda svojo svobodo. Naj slabše je v tem oziru v poreškem in pazinskem okraju, kjer nekteri trdó, da je 50% kmetov v pesteh lahonskih. Ako se pri takih razmerah rodoljubi še upajo v volilni boj, priznati se jim mora pogum in navdušenje za sveto stvar. Ko so v pazinskem okraju volili prvotne volilce, prišlo jih je okoli 200 volilcev, eni s svojimi rodoljubnimi voditelji, ki so jih podučevali in navduševali, drugi pod komando kakega razdrapanega agenta tili in s pobešeno glavo, kakor so nekdej hodile bosjanske devotke, ktere so bašibozuki vodili na pazar. Volitev je trajala do treh zjutraj; do enajste ure pred polnočjo bili so Hrvatje v večini, a ker se je po dnevi reklo, da bo volitev ob desetih prenehala, in se še le drugi dan nadaljevala, niso v noči pošiljali po pomožne trume, in ko so to lahoni opazili, razposlali so hitro v noči agente, vozove, kočije v oddaljena sela, in prignali svojih robov, s kterimi so zmagali, končavši volitev ob treh zjutraj. No, čulo se je, kako so se Hrvatje zaklinjali, da se bodo čez 6 let drugače pogledali.

Preobširno bi bilo opisavati spletke in agitacije lahonske, kateri se ne bojé za večino v deželnem zboru, pač pa tega, da ne bi v kuriji kmetskih poslancev Hrvatje imeli večine in da ne bi potem v deželni odbor volili enega Hrvata, ki bi lahonskim deželnim odbornikom kaj na prste gledal in motil njihovo srčno edinost. Boj je bil na vsi liniji srdit, in dasi Hrvatje niso priborili toliko poslancev, kolikor so se nadjali, vendar srditost boja kaže, da se narod prebujuje, in da se Lahi že bojé za svojo nekaljeno nadvlado. Slovenci so zmagali v dveh okrajih, v voloskem in koprskem. V voloskem okraji so proti Hrvatom v manjšini, in so z njimi enoglasno volili skušena in izvrstna narodnjaka msgr. Štrka in g. Laginja. V koprskem okraji so proti Hrvatom v večini in proti njim volili so g. Spinčiča in g. Križanca, ki sta sicer rojena Hrvata, a živita med Slovenci, od vseh spoštovana in ljubljena.

Sploh se v Istri Slovenci in Hrvatje ne razločujemo kot dva naroda, kar se je djansko vidilo na Brezovškem taboru, kjer so poslusi Slovenci hrvatskemu guberniku Matku Laginji tako navdušeno ploskali, kakor slovenskim gubernikom. Vsi imamo eno glavno skupno svrhu političnega delovanja: rešitev iz lahonskega jerobstva. Kjer prebivajo Slovenci, nimajo Lahi skor nikakovega vpliva, le še nekoliko v Pomijanskej nadžupaniji, kjer jim menda občinski tajnik na roko gré.

Iz koprskega okraja, 6. julija. (*Smrt Ravnik-ova.*) Iz vrste isterskih duhovnikov si je smrt zopet izbrala drago žrtvo, vzela nam je ljubljene g. Franca Ravnik-a, župnika v Dvoru pri Isoli.

Rojen na Gorenjskem v Brezniški župniji l. 1832, bil je posvečen l. 1855, umrl 22. junija t. l. Bil je značajan narodnjak, od vseh, ki so ga poznali ljubljene. Nekaj časa bil je tudi deželni poslanec; a ker je lahonska večina brez temeljnih vzrokov zavrgla njegovo zadnjo izvolitev, ni hotel več kandidirati, pač pa je narodni stranki krepko pomagal k zmagi.

Letošnje volitve za deželni zbor poreški so bile 23. junija; bil je tudi pokojnik volilec, ali ležal je mrtev na mrtvaškem odru, ko so njegovi somišljenci bili boj z lahonskimi podaniki. Lahoni ga niso mogli trpeti, še celo po njegovi smrti metali so blato nanj, ki se ni mogel več braniti. Naj vživa večno radost pri nebeščanih, a pri nas časten mu bodi spomin!

Z dežele. 1. Poprašuje se, kateri večer naj bi se kresovi kurili, da ne nastane zmešnjava, ko bi jih po enih krajih ta, po drugih zopet kak drugi večer? Menda bo naj primernejše zapaliti jih prvi večer o prihodu priljubljenega vladarja, t. j. v sredo večer, v predvečer sv. Mohora in Fortunata, slovenskih apostolov. (Bo prav tako. Vred.)

2. Raznaša se po deželi vest, da vse dni bivanja Njih Veličanstva, cesarja Franca Jožefa I. v Ljubljani, se ne bo smela nobena reč v Ljubljano naprodaj prinesiti. — Kaj je resnice na ti govoric. bi bilo dobro določno zvedeti. (Tú od tega nič ne vemo. Vr.)

3. Kmečki odposlanci so si želeli ljudsko veselico na četrtek, ker se je že od sabote predstavila na petek, ker našim poštenim kmetom kar ne ugaja na petek veselica in mesojedstvo, dasi je to poslednje za isti dan po knezoškofijskem dovoljenji pripuščeno. (Se smé brez vse skrbi. Vr.)

Domače novice.

(*Ministra Taaffe in Falkenhayn*) danes popoldne ob šestih dojdeta v Ljubljano. Prvi bo stanoval pri g. deželnemu predsedniku, drugi pa pri mil. knezu in škofu.

(*Kako boste ob prihodu najlaglje spoznali cesarja?*) Cesar se navadno vozijo le z dvema konjema. Kdor jih toraj ne pozna, prav težko razloči, v katerem vozu sedé. Pri vходу peljali se bodo v drugem ali tretjem vozu, in sicer v tistem, kjer bode poleg kočijaža namesto navadnega strežaja sedel njih strelec, s podolgaštim klobukom in belim peresnim šopom na njem. Tudi pri voznjah po mestu in v druge kraje si zapomnite, da v tistem vozu na desni strani sedé cesar, na katerem boste videli poleg kočijaža omenjenega streleca z belim peresnim šopom.

(*Habsburžani v deželi Kranjske*) 1282—1882, slavnosten spis ob godovanji šeststoletnice od družitve Kranjske zemlje z Avstrijo. Na svetlo dal kranjski deželni odbor, spisal Avgust Dimitz, tiskal Ig. v. Kleinmayr in Fed. Bamberg. To je naslov krasni spomenjski knjigi, ki je ravnokar prišla na svitlo. Razdeljena je v tri glavne oddelke: 1. Dinastija habsburška od Rudolfa I. do državne delitve; 2. od Ferdinanda I. do izmretja moškega rodu; 3. od Marije Terezije do današnjih dni. Pisana je lepo in umevno ter ima mnogo zanimivih reči, ki zadevajo zgodovino dežele Kranjske. Tiskana Bambergova je skrbela, da je tudi vnanja oblika primerna slovesnosti, ki jo obhajamo, in namenu, kteremu je določena. Tiskarna je namreč na veliki četrtinki s krasnimi črkami v lepem okviru na prelepem svitlem papirju. Ako delo to primerjamo z enakimi nemškimi knjigami, moramo pač priznati, da se more v vsakem oziru z njimi meriti. Knjiga se bode izdala jutri 11. t. m. in bode imela ceno, ki je bila v posebni prikladi v „Slovencu“ že naznanjena.

(*Umrl*) je pred par dnevi tukajšnji notar dr. Ribič.

(*Pomilostili so cesar*) tudi še 6 jetnic v Begunski ženski kaznilnici.

(*Metliške požarne brambe*) pride 16 mož s svojo godbo, ki šteje 11 mož, k slovesnostim v Ljubljano. Metličanom bilo je neki neljubo, da „Slovenec“ prej tega ni omenjal. Pa kako je hotel to storiti, ko mu tega nihče ni naznanil? Krivda toraj ne zadeva nas, ampak veliko bolj one kroge, ki imajo razvrstitev slovesnosti v rokah, pa premalo skrbé za to, da bi se razne reči objavljale po vseh slovenskih listih.

S tem listom končamo malo da ne 11. l. izhajanja „Slovenca“. Hvala vsem podpornikom „Slovenca“, pa — z Bogom blagi naročniki! Naj se v „Slovencu“ — dnevniku vsi spet vidimo in pripeljajte nam še mnogo drugih seboj, da zamoremo živeti in uspešno delati, ne pa le životariti. *Prihodnji list bo jutri popoldne izšel.* Vredn.

Razne reči.

— Selee, 8. julija. Poročam Vam samo žalostne novice. V saboto, 30. pr. m. se je ob 11. uri zvečer vnela hiša v Ševljah ter pogorela. — Spet v saboto popoldne se je vnela hiša v Kališah, pogorela in še cela vas zraven razun štirih hiš.

Ljudje so velike reve, ker pogorelo jim je vse: obleka, orodje, senó in trije prešiči.

Zavarovani so bili razun enega vsi, pa za male svote.

Kakor se čuje, je ravno ta dan toča pobila po naši fari in sicer v Topljeh, Zabrekvah in vaseh, ki so unstran Prevala.

— S Stare Loke se nam 7. julija poroča, da je bil požar na Podrečem, kjer je začela goreti Hrovatova hiša, ter se potem še Reparjeva vnela in do tal pogorela. Mlada gospodinja se vsakemu smilita, ker sta nedolgo še le začela gospodariti ter jih tako zgodaj tolika nesreča zadela.

— Hud sovražnik človeštvu se je prikazal v Egiptu, žuga tudi nam, v prvi vrsti krajem ob morji in ta hud sovražnik je — ljuta kolera. C. kr. vlada je izdala mnogo ukazov, ter priporočala oblastim in prebivalstvom da se po tem ravnajo.

Pred vsem morajo popotniki, ki pridejo iz spodnje-egiptovskih dežel podvreči se kontumaciji, kakor to zapoveduje pomorska zdravstvena uredba.

Sumnjive stvari se morajo z vreló sodo osnažiti, kjer pa to ne gre imajo se razkužiti z vročimi vodenimi hlapovi in vročim suhim zrakom. — Železnična vodstva morajo skrbeti za snažnost po postajah in krémah, razsmraditi se imajo stranišča in scališča. — Okrožnica do vseh deželnih oblasti ukazuje, da naj se po telegramu sporoča, se je kje bolezen prikazala? taki bolniki se imajo od drugih ločiti. Večim občinam se ukazuje, naj skrbé pravčasno za prostore, kamor bodo se mogli bolniki spravljati, in naj skrbé, da se odpravi nesnaga in smrad, to se bolj doseže s snago kakor s kajenjem. Kréme, prenočišča je treba zdravstveno nadzorovati in ustanoviti se imajo zdravstvene komisije, ki imajo zdravstvenemu redarstvu v kraji pomoči, da pomanjkljivosti odkrijejo in odstranijo.

Da se izpeljejo te naredbe in zvrše ukazi se imajo porazumeti c. kr. vlada z ogrsko in z deželno vlado v Sarajevu, tudi se ima razglasiti, kaj so sklenile druge evropske države in kaj mislijo storiti v tem oziru. —

Egiptovska vlada sedaj ko je nevarnost do vrha priklopela, energično postopa. Mesto Damiette, kjer se je kolera pričela 22. junija in je dosihmal umerlo 950 ljudi, je popolnoma zaprto, po morji je vsa voznja ustavljena. Vzhodnji okraj, kjer je bolezen najhuja je osamljen. Živež, kar ga gre notri pregledujejo. Zdravi ljudje se nadzorujejo, da ne obnejejo z bolnimi. Isto je ukazano tudi v Port Saidu, Suecu in Mansurih. Sicer pa še dosti vojakov nimajo, da bi kraje povsod obdali s stražami.

Umrlí so:

4. julija. Jakob Jare, kajzarjev sin, 4½ m. Črna vas, slabost.

5. julija. Jožef Več, kupčijski agent, 66 let, Burgst. ulice, šen. — Era Burgarel, račun. officiala heč, 26 dni, križ. ul. št. 4, slabost.

Eksekutivne dražbe.

11. julija. 1. e. džb. pos. Janez Hočvar iz Sp. Bernika, 48 gl. 90 kr. Kranj. — 1. e. džb. pos. Mica Požar iz Globelja, 353 gl. Ribnica. — 1. e. džb. pos. Marija Bele omož. Homar iz Spodnjega Gomilkega, 457 gl. 20 kr. Kostanjevica. — 1. e. džb. pos. Jože Stefančič iz Vihre, 1017 gl. Krško. — 3. e. džb. Janez in Neža Gregorčič iz Vrha, 84 gl. 80 kr. Kostanjevica. — 1. e. džb. Matija Penea iz Velike Vodenice št. 5, 1178 gl. Kostanjevica. — 1. e. džb. pos. Jurij Kodrič iz Savode, 850 gl. Kostanjevica. — 1. e. džb. pos. Janez Žnidarič iz Jarček, 522 gl. Krško.

12. julija. 3. e. džb. pos. Jože Nučič iz Velicega Ločnika št. 6. Lašiče.

13. julija. III. e. džb. pos. Jože Bonač iz Zg. Brezovice, 1715 gl. Vrhnika.

14. julija. 1. e. džb. pos. Janez Bogar iz Radeč št. 5, 3640 gl. Kranjska gora.

Dunajska borza.

2. julija.	
Papirna renta po 100 gl.	78.80
Sreberna " " " "	79.50
Zlata " " " "	99.45
Državne srečke l. 1864 po 100 gl.	167.75
Kreditne srečke po 100 gl.	170.25
Rudolfove srečke po 10 gl.	19.25
Ces. cekini	5.65
Francoski napoleond.	9.50
Nemška marka po 50 kr.	— 58½